

120 éve született és 50 éve hunyt el Csetényi (Fulár) Antal dunakeszi iparművész, festő

„A közösségnek szánt tervek alapötleteit a közösség igényei kell, hogy sugalmazzák.”

Dunakeszi egyik ékessége a Jézus Szíve-templom gyönyörű mennyezeti festése, amelynek különleges technikája egyedivé teszi ezt a közösségi összefogással készült istenházát. A mennyezetet festő Csetényi Antal élete nagy részét Dunakeszin töltötte.

Vizsgarajz 5. évfolyamon

FULÁR ANTAL NÉVEN SZÜLETETT OROSHÁZÁN, 1905-BEN. Bátyjával, Ferencel az orosházi polgári iskola tanulója voltak. 1918-ban hadiárvai és hadirokkanti segélyben részesültek, fejenként 600 koronát elnyerve, mivel MÁV-alkalmazott édesapjuk megsérült az első világháborúban. A család Dunakeszire költözött, az apa a Főműhely alkalmazottja lett.

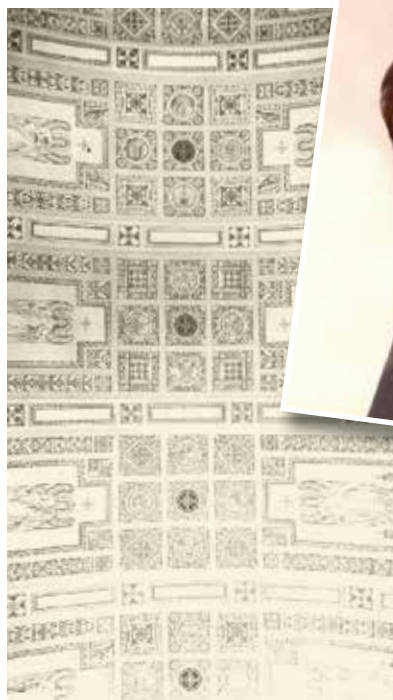
Antal 1925 és 1931 között az Országos M. Kir. Iparművészeti Iskola tanulója volt. Itt Leszkovszky Györgynél hallgatta a „természet utáni rajz és festés”, illetve az „étképtervezés” tantárgyakat, de érdeklődött az egyházművészeti rajzolás iránt is. 1931-ben – tervezésből jeles, kivitelből jó eredménnyel – oklevelet szerzett díszítő festő szakon. 1937–1938-ban egykori alma materében lett szaktanár, és utóbbi évben az Ipari Tanfolyamok Országos Vezetősége kitüntetésben is részesítette. (1935-ben nevét Fulárról Csetényire változtatta.)

1939-ben a MÁV Dunakeszi Főműhelyben kezdett dolgozni, ahol Láynyi Ferenc főműhelyfőnök még a kötelező katonai szolgálat alóli felmentését is elintézte. A korabeli vasúti kocsi díszfestő munkálataiban vett részt, de emellett 1942-ben megbízást kapott az épülő Jézus Szíve-templom mennyezetének festésére is, amelyet az ún. sgraffito díszítő eljárással alakított ki.

Ez azt jelenti, hogy egymásra, rétegesen különböző színű vakolatrétegeket visznek fel, amelyeket a mintának megfelelően visszakaparnak. Így rajzolódik ki a tulajdonképpeni alkotás. A szecessziós díszítés mindmáig a hívek és az ide látogatók ámulatát váltja ki. A templomot 1944. június 29-én szentelték fel, a Mária-oltár freskójával Csetényi Antal őszre készült el. Decemberben a háború végigsöpört Dunakeszin is.

1945-től Csetényi Antal ismét az üzemben dolgozott, és 1947-ben a MÁV „a vontatási szolgálat érdekében kifejtett külön munkásságáért” dicsérről elismerésben részesítette. 1965-ben még mindig a Járműjavító munkatársa, ekkor a technológiai osztály helyettes vezetője volt. (Egyben ő volt a 38 fős „Szárnyaskerek” brigád naplóvezetője is.) Innen ment nyugdíjba.

Több alkalommal írt országos lapok számára. Külön figyelmet érdemel az 1962-ben, a Művészet című folyóiratban megjelent két cikke, amelyekben a díszfestő iparművészek nehéz helyzetét, illetve az iparművész tanoncok hiányszorúságait mutatja be. Terveit, elképzeléseit az új, szocialista rendszer keretein belül is megvalósíthatónak tartotta volna. Tapasztalatai voltak, hiszen iparművész tanoncok vizsgáztatója volt több éven át. Úgy látta, már nem iparművészetet, hanem inkább csak festést-má-

A Jézus Szíve-templom mennyezete

Csetényi Antal

zolást tanultak az ipari iskolákban. Javaslatot tett, hogy a Népi Iparművészeti Tanács foglalkozzon az iparművészek jegyzékbe vételével, és szervezze meg az egyre-másra emelkedő épületek díszítésénél ezt a fontos munkát. Véleménye szerint a Tanács „igen sokat tehet annak érdekében, hogy szakterületünk elfoglalja méltó helyét a szocialista iparkultúra fejlesztésének munkájában”.

Szabadidejében Csetényi Antal saját kedvére festett. Készített reprodukciókat a Műcsarnok számára, de részt vett alkotásaival kiállításokon is. 1959-ben Vácon közszemlére tett művéről így írt a korabeli sajtó: „Örömdetes jelenség, hogy munkásmozgalmi témát dolgozott fel »Agitátor a pályamunkásoknál« című festményében Csetényi Antal Dunakeszin lakó művész.” 1966 nyárutón Fekete karácsony c. akvarellje nagy érdeklődést váltott ki a váci a Madách Imre Művelődési Házban megrendezett megyei képzőművészeti segrszemlén.

Nyugdíjas éveiben is tovább festett. 1970-ben a déjtári Kisboldogasszony-templom számára készítette el az utolsó vacsorát ábrázoló falfestményét. Csetényi Antal 1975-ben hunyt el.

DR. KERÉKES DÓRA
GYŰJTEMÉNYVEZETŐ
RÉVÉSZ ISTVÁN
HELYTÖRTÉNETI GYŰJTEMÉNY